

BlueAdapt

**Policy brief:
Kestävän kalanviljelyn
mahdollisuudet**

22. maaliskuuta 2021

Ohjelma

Tervetulosanat

Anna-Stiina Heiskanen, Suomen ympäristökeskus (SYKE)

Raportin ja politiikkatoimien esittely

Markku Ollikainen, Helsingin yliopisto

Keskustelu

Loppusanat

BlueAdapt

BlueAdapt-hanke etsii innovatiivisia yhteiskunnallisia ratkaisuja, jotka turvaavat sekä vesiekosysteemien että taloudellisten ja sosiaalisten järjestelmien kestävyuden.

Tavoitteena on luoda sopeutuvan hallinnan malli, joka perustuu uusimpaan tieteelliseen tietoon ja kääntää kielteiset trendit mahdollisuuksiksi.

Rahoittaja: Suomen Akatemian yhteydessä toimiva Strategisen tutkimuksen neuvosto.

Miksi tämä Policy Brief on nyt ajankohtainen?

- Vesiviljelyn osuus elintarvikekalasta globaalisti kasvussa
- Tavoitteena on lisätä kotimaisen kalan käyttöä Suomessa
 - Kotimaisen kalan edistämishjelma valmisteilla
 - Vesiviljelystrategian päivittäminen ajankohtaista
- Ympäristövaikutuksiin etsitään ratkaisuja: vesien – ja merenhoidon toimenpideohjelmien kuuleminen meneillään
 - tavoitteena vesien ja meren hyvä tila 2027 mennessä
- Hankkeen tavoitteena on auttaa päätöksentekoa kestävän kalaviljelyn ja rannikkovesien hyvän tilan edistämiseksi
- Tänäaen maailman vesipäivän 2021 teemana: **veden arvo**

Miksi kestävän kalanviljelyn politiikkasuositukset?

- Tavoitteena kalankasvatuksen kolminkertaistaminen sekä rannikko- ja merivesien hyvä tila 2027
 - Kuinka saavuttaa tavoitteet ilman ravinnekuormituksen kasvua?
- **Monimutkaistus** – vesipuitedirektiivin **Weser-tuomio**: tuotantoa ei voida kasvattaa mikäli rannikkovesien ekologinen tila on tyydyttävä tai uhkaa toiminnan takia laskea tyydyttäväksi
 - Lupien uusiminen haasteellista, saati tuotannon laajentaminen
- Tilanne koetaan alalla epäoikeudenmukaiseksi: kala terveellinen ja edullinen proteiini
 - Kokonaiskuormitus: 65 t P ja 638 t N vuonna 2018 & vähentyneet suhteessa tuotettuun kalamäärään
 - Osuus Suomen fosforikuormituksesta n. 2%, mutta noin 15% kuormituksen vähentämistavoitteesta
- Tarvitaan yhteinen tilannekuva, jaettu tietopohja sekä uusia luovia ratkaisuja
 - Tarjoamme aineksia pohdintaan

Kalanviljelyn tulevaisuuden ratkaisut ja mahdollisuudet

Paradigman muutos: **huomio päästöjen ohjaamiseen**

- Kalankasvatus: ohjaus tuotantomääristä päästömääriin
- Kuormitus maalta: tasapuolinen (kustannustehokas) päästöjen vähennys yli sektoreiden

Vaikutus kalankasvatukseen

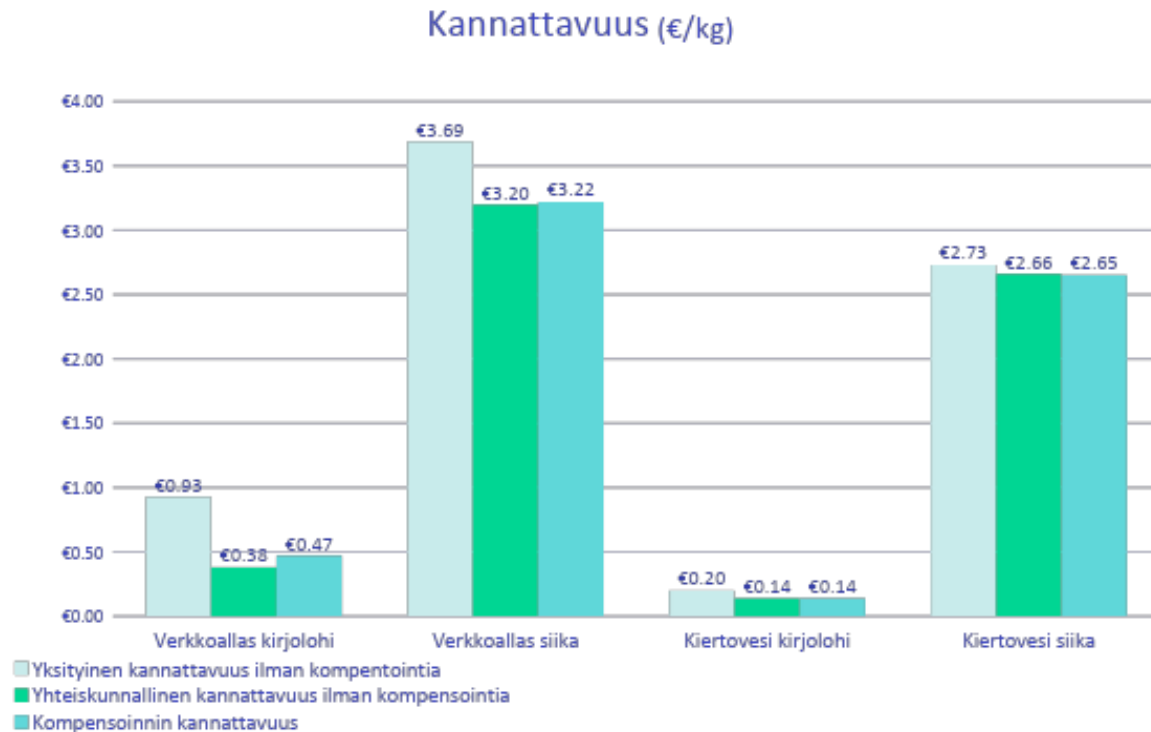
- Puhtaampien tuotantotapojen (kuten kiertovesiviljely) kannattavuus nousee
- Kaikilla vahvemmat kannustimet vähentää päästöjä itse tuotantopaikalla

Vaikutus vesipolitiikan kehittämiseen

- Ravinnepäästökompensaatiot käyttöön kalankasvatukseen päästöjen korvaamiseen
- Tilaa kalankasvatukselle vähentämällä jokien kuormaa

Tuotettuja arviota kannattavuudesta

Kommentteja

- Kirjolohi:
verkkoallaskasvatus
ylivoimainen
- Siika: kumpikin tuottava

Mahdollisuus kompensointoon

- Vesistöhaitat laskevat ja verkkoallaskasvatuksen kannattavuus kasvaa
- Kiertovesiviljely kehittyvä teknologia, joten sen kannattavuuden odotetaan paranevan

Kestävä kalanviljely – Yhteen veto politiikkasuosituksista

BlueAdapt

1. Vähentämällä rannikko-alueille maalta lähteistä tulevaa **ravinnekuormitusta** luodaan tilaa kalanviljelylle samalla parantaen rannikkovesien tilaa

2. Vähennetään alueellisia vesistöhaittoja soveltamalla kalankasvatuksen **sijainnin- ohjausta** (tarjouskilpailut merialueen kokonaispäästöjen hallintaan)

3. Luodaan kannustimia kalankasvatuksen päästöjen vähentämiseen ja säännellään elinkeinoja **tasapuolisesti**.

4. Ympäristöluvitukset selkeämmin **päästöperusteiseksi**, jotta puhtaat ratkaisut (kiertovesilaitokset ym.) edistyvät.

5. Hyväksytään **ravinnepäästö-kompensaatiot** keinoksi hyvittää kalankasvatuksen päästöt merialueilla

6. Hyödynnetään peltojen kustannustehokasta **kipsikäsitelyä** kompensatioissa.

7. Itämerirehu eli silakkasaaliin käytölle kalankasvatuksen rehuna, ei ole puhdistusratkaisu, vaan se kasaa vaikutuksia kasvatusalueelle.

8, Lisätutkimusta tarvitaan päästövähennyskeinoista, esim. kalalajien käyttö kalankasvatuksen rehuna tai simpukkaviljelmien ja rihmalevien kasvatus ravinteiden poistamiseksi

Ehdotusten vaikutukset

- Olemme arvioineet tuotantoa koskevien ehdotustemme vaikutuksia:
 - Sijainninohjaus, kompensatit ja kiertovesilaitoskasvatus
- Arviointikriteerit
 - Ekologia
 - Talous
 - Sosiaaliset vaikutukset
 - Oikeudellinen toteutettavuus
- Lisää tietoa ja taustoja 5 blogissa ja julkaisuissa

Tänään julkaistu myös 5 politiikkasuosituksia taustoittavaa ja täydentävää blogia

- Kalanviljelyn kestävyysaasteet ratkaistavissa
- Kestävä kalanviljely edistää vesistöjen tila paranemista
- Kiertovesiviljelyn ja ravinnepäästökompensaatioiden taloudelliset mahdollisuudet kalankasvun lisäämisessä
- Kalanviljelyn kasvamisen mahdollisuudet sääntelyn näkökulmasta
- Sosiaaliset vaikutukset huomioitava vesiviljelyn murroksessa

Blogit luettavissa: www.blueadapt.fi

Keskustelu

Kysymyksiä?

- Miten uudet politiikkasuositukset tulisi toteuttaa?
- Onko suosituksille esteitä? Miten ne voitaisiin ylittää?
- Mitkä ovat mielestäsi pitkän aikavälin prioriteetit ja tavoitteet kalanviljelylle sekä vesien- ja merenhoidolle?
- Miten tutkimus voi auttaa? Mitä pitäisi erityisesti selvittää?

www.blueadapt.fi

/Blueadapt

@BlueAdapt

BlueAdapt

BlueAdapt on Suomen Akatemian yhteydessä toimivan Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittama tutkimushanke.

Kiitos!

HANKKEEN JOHTAJA

Anna-Stiina Heiskanen
Suomen ympäristökeskus
Anna-Stiina.Heiskanen@syke.fi
+358 29 525 1339

HANKKEEN VUOROVAIKUTUSVASTAAVA

Cilla Mattheiszen
Demos Helsinki
cilla.mattheiszen@demoshelsinki.fi